

§ 200

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelman hyväksymisestä

HEL 2017-010065 T 08 00 08

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että liikenneliikelaitoksen raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma on hyvin perusteltu ja sen toteuttaminen antaa hyvät mahdollisuudet kehittää ja laajentaa raitioliikennettä Helsingissä. Nykyiset varikkotilat ovat vanhanaikaisia ja huonokuntoisia ja aiheuttavat rajoitteita raitioliikenteen hoidolle ja laajentamiselle.

Helsingin raitioliikenne on laajenemassa merkittävästi 2020-luvun aikana. Kaupunkiraitiotieitä rakennetaan Jätkäsaareen, Hernesaareen, Ilmalaan ja Kalasatamaan ja uudet radat tarvitsevat lisää raitiovaunuja nykyisten linjojen jatkeina tai uusina linjoina. Ensimmäiset pikaraitiotiet otetaan käyttöön ja uusia suunnitellaan kaupunkistrategian ja yleiskaavan toteuttamisohjelman mukaisesti. Siksi myös varikkotilan kasvattaminen on tarpeellista.

Kaupunkiraitiotieiden varikkotoiminnan keskittäminen kahdelle suurelle varikolle Ruskeasuolle ja Koskelaan vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta, ja varikoiden laajuus mahdollistaa kaupunkiraitioliikenteen lisäämisen uusien rataosuuksien valmistuessa.

On tärkeää, että myös yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäisen vaiheen pikaraitiotieiden (Vihdintien raitiotie, Tuusulanbulvardin raitiotie, Viikin-Malmin raitiotie) varikkotarpeet pystytään huomioimaan kehittämissuunnitelman mukaisilla varikkoratkaisuilla. Varikoiden suunnittelua onkin tehtävä yhteistyössä uusien pikaraitiotieiden yleissuunnittelun kanssa. Varikkoratkaisuissa on tarpeen huomioida myös mahdollisuudet 45 metriä pitkien pikaraitiovaunujen käyttöön mainituilla ensimmäisen vaiheen pikaraitioiteilla.

Pikaraitioiteista Raide-Jokeri ja Kruunusillat tukeutuvat omiin uusiin varikoihin Roihupellossa ja Laajasalossa. Myöhemmin toteutettavien pikaraitiotieiden varikkotarpeet pitää ratkaista erikseen, sillä ne eivät voi täysin tukeutua tässä esitettäviin varikkoratkaisuihin. Varikkotilaa on tarpeen etsiä uusien pikaraitiotiereittien varsilta kantakaupungin ulkopuolelta. Jatkossa myös yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäisen vaiheen pikaraitiotiet ja niiden laajennukset voivat tukeutua yhä enem-

män näihin varikoihin, mikä vapauttaa kantakaupungin varikoilta tilaa jälleen kaupunkiraitioliikenteen laajentamiseen.

Ruskeasuon varikon toteuttaminen ensin antaa mahdollisuuden lisätä varikkokapasiteettia ilman vaikutusta muiden varikoiden toimintakykyyn. Varikon valmistuminen taas mahdollistaa Koskelan varikkotoiminnan siirtämisen Ruskeasuolle Koskelan varikon uudelleenrakentamisen ajaksi, mikä on erityisen tärkeää raitioliikenteen jatkuvan häiriöttömän toiminnan kannalta.

Hankkeiden aikataulut ovat tiukkoja ja yhteydessä toisiinsa, Koskelan varikon uusimista ei voi aloittaa ennen Ruskeasuon uuden varikon ottamista käyttöön. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota aikataulujen realistisuuteen, jotta varikoiden valmistuminen ei muodostu pullonkaulaksi uuden kaluston hankinnalle. Ruskeasuon bussivarikon toiminnan turvaaminen raitiotievarikon rakentamisen aikana on myös tärkeää.

Molemmat uudet varikot, Ruskeasuo ja Koskela, sijaitsevat yleiskaavan kantakaupunki-merkinnän alla. Siten niitä koskevat esim. yleiskaavan määräykset urbaanista kaupunkirakenteesta ja sekoitetuista toiminnoista. Siksi onkin hyvä, että kehittämissuunnitelmassa pyritään integroidaan myös muuta maankäytön kehittämistä varikkoalueille. Osana laajentuvaa kantakaupunkia myös varikkoalueiden kaupunkikuvallinen ilme on tärkeää ottaa huomioon. Laajasalon raitiotievarikon suunnittelukilpailun ehdotukset antavat hyvän esimerkin, miten varikkotoiminnot voidaan yhdistää osaksi korkealaatuista ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Sekä Ruskeasuon että Koskelan varikkoalueiden kehittämisselvityksen osalta tarvittavat, nykyisten varikkoalueiden maankäytön kehittämistarkastelut tulee tehdä yhteistyössä asemakaavoituksen kanssa.

Asemakaavoituksessa määritellään alueen maankäytön periaatteet. Koskelan varikon osalta aiemmat suunnitelmat ovat vanhentuneet. Alueen maankäyttö on tarkasteltava kaavoituksen yhteydessä uudestaan kaupungin strategian ja uuden yleiskaavan lähtökohdista siten, että maankäyttö ja sen liittyminen ympäristöönsä on myös alueen kokonaisu suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaista. Myös suojelukysymysten ratkaisu vaikuttaa maankäytön mahdollisuuksiin.

Ruskeasuon varikon osalta on HKL:n toimeksiannosta yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun kanssa laadittu alustavia varikkoalueen maankäytön tarkasteluja talven 2017-2018 aikana. Tavoitteena on raitiovaunu- ja bussivarikkojen lisäksi luoda edellytyksiä myös toimitilarakentamisen sijoittamiselle alueen länsiosaan. Asemakaavan muutostyö on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 alkupuolella. Kaavamuutos ei estä varikkosuunnittelun ja toteutuksen

edistämistyötä. Varikkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon tulevan kaavamutoksen lähtökohdat

Uusien varikkojen valmistuminen Ruskeasuolle ja Koskelaan sekä kauston uusiminen vapauttavat Töölön ja Vallilan varikot asteittain muuhun käyttöön. Tämä on perusteltua tilojen ahtauden ja epäajanmukaisuuden vuoksi. Tiloille ja alueille on tarkoituksenmukaista hakea jatkokäyttöä muusta toiminnasta. Tässä vaiheessa ei vielä voida määritellä nykyisten varikkoalueiden maankäytöllisiä ratkaisuja ja tulevia toimijoita eikä voida olettaa, että varikkoalueita kehitettäisiin lähinnä asuinalueina. Alueiden toiminnallisia tarpeita on tarkasteltava laajemmasta näkökulmasta. On myös selvitettävä nykyisten varikkorakennusten kulttuurihistorialliset, kaupunkikuvalliset ja rakennustaiteelliset arvot, jotta muutoksia, käyttöä ja alueen tehokkuutta voidaan tarkemmin määritellä.

Asemakaavoituksessa määritellään alueen maankäytön periaatteet. Varikkoalueiden kehittämisen ja maankäytön suunnittelun lähtökohtana on uuden yleiskaavan ja kaupungin strategiset tavoitteet. Kaupunkistrategiassa edellytetään toiminnallisesti monipuolisen ja elinvoimaisen kaupunkiympäristön kehittämistä. Kantakaupunki on uudessa yleiskaavassa sekoittuneen rakenteen aluetta. Alueella tapahtuvissa kaupunkirakenteen muutoksissa on aina varmistettava riittävä toimitilamäärä sekä kaupungin palveluverkon tarpeet. Asuin- ja työpaikka-alueen lisäksi kantakaupunki on Helsingin merkittävää tiede-, kulttuuri- ja matkailun aluetta.

Kehittämisselvityksen osalta tarvittavat, nykyisten varikkoalueiden maankäytön kehittämistarkastelut tulee tehdä yhteistyössä asemakaavoituksen kanssa, edellä mainituin lähtökohdin.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää hyvänä liikenneliikelaitoksen tavoitetta parantaa raitioliikenteen kaluston käyttöastetta, mikä pienentää sekä tarvittavan kaluston että sen vaatiman varikkotilan tarvetta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Liitteet

1 Raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma 08032018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.04.2018

Asia/10

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 17.4.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Liitteet

1 Raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma 08032018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano